

SZKOŁY DLA EKOROZWOJU

AUDYT DLA SZKÓŁ OD KLAS 4-6 SZKOŁY PODSTAWOWEJ, GIMNAZJÓW I SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH

Audyt ekologiczny dla szkół został stworzony, tak aby EKO-KOMITET składający się z uczniów klas 4-6 szkoły podstawowej, uczniów gimnazjów, czy szkół ponadgimnazjalnych mogli go przeprowadzić przy niewielkiej pomocy i współpracy nauczycieli, dyrektora, czy pracowników administracji szkoły.

Pytania zostały podzielone na kategorie według różnych pomieszczeń/miejsc w szkole i na zewnątrz niej. Pytania, które nie dotyczą danej szkoły można pominąć lub usunąć (np. jeżeli nie ma w szkole sklepu - automatycznie nie odpowiadamy na pytania związane ze sklepikiem szkolnym). Audyt udostępniamy w formie edytowalnej, tak aby móc dostosować go do konkretnych potrzeb szkoły - np. poprzez dodanie własnych pytań, przeformułowanie pytań istniejących.

Ważne, aby odpowiedzi były zgodne z prawdą i stanem faktycznym zastanym przez uczniów w momencie przeprowadzenia audytu, jeśli nawet pojawi się dużo odpowiedzi negatywnych, to tylko znak, że warto zmienić coś w szkolnym otoczeniu i przeprowadzenie audytu to bardzo dobry krok w tym kierunku.

Eko-Komitet powinien wykorzystać wyniki audytu do wyboru działania lub działań na których chciałby skupić się w danym roku szkolnym - czyli powinny znaleźć się w Waszym planie działania.

Audyt został podzielony na poniższe kategorie/obszary

- ✓ INFORMACJE OGÓLNE - podstawowe informacje o szkole
 - KLASA SZKOLNA - zachęcamy do wybrania „typowej” klasy - takiej, jakich większość jest w szkole
- ✓ TOALETA/ ŁAZIENKA - w przypadku dużych szkół większość informacji wystarczy uzupełnić na podstawie wybranej/losowej łazienki/toalety
- ✓ KORYTARZ SZKOLNY - na korytarzu szkolnym będzie potrzebna pomoc osób dorosłych i innych uczniów
- ✓ SEKRETARIAT/DYREKCJA - zachęcamy, aby umożliwić swobodne sprawdzenie również tych pomieszczeń
- ✓ SKLEPIK I KUCHNIA SZKOLNA -jeśli uczniowie nie mogą wejść do kuchni, w odpowiedzi na pytania mogą pomóc im osoby pracujące w kuchni
- ✓ DOJAZDY DO SZKOŁY/AKTYWNOŚĆ RUCHOWA - odpowiedzi będą wymagały przepytania większej grupy uczniów
- ✓ TEREN PRZYSZKOLNY - to teren przynależny do szkoły (np. wyznaczony ogrodzeniem)
- ✓ można dodać INNE: np. pokój nauczycielski, kotłownia, pracownia komputerowe

LEGENDA - OBSZARY TEMATYCZNE							
							
ZDROWA ŻYWNOŚĆ W SZKOLE	TRANSPORT I AKTYWNOŚĆ	ZIELONE TERENY PRZYSZKOLNE	BIORÓŻNORODNOŚĆ	ENERGIA	WODA	ŚMIECI (śmiecenie)	ODPADY

INFORMACJE OGÓLNE:

Zespół Szkół im. Piastów Śląskich w Łaziskach Górnych

OBSZAR	PYTANIE	ODPOWIEDŹ/pytania, uwagi dodatkowe/WSKAZÓWKI			
	Gdzie znajduje się Wasza szkoła?	Wieś	Małe miasto X	Średnie miasto	Duże miasto
	W którym roku budynek Waszej szkoły został zbudowany?	w 1938r.		Ile klas (oddziałów) liczy Wasza szkoła w bieżącym roku szkolnym?	• Oddział przedszkolny • SP-10 klas • Gimnazjum- 4 klasy
	Ile osób tworzy Waszą szkołę?	Liczba uczniów: 309		Liczba nauczycieli: 38	Liczba pracowników administracji, utrzymania szkoły: 14
	Jaka jest powierzchnia Waszej szkoły?	Ile metrów kwadratowych ma szkoła? 3200m²		Ile kondygnacji ma szkoła? (każde piętro wliczając parter to jedna kondygnacja) 3 kondygnacje	
	Co otacza Waszą szkołę?	Czy do szkoły przynależy teren zielony/boisko? (Wymień) Mamy ogród , 2 boiska, plac zabaw		Czy w pobliżu szkoły znajduje się las, park, teren zielony? nie	Czy w pobliżu szkoły znajduje się ścieżka ruchowa, basen, boisko z którego możecie korzystać? nie
	Największą zaletą Waszej szkoły jest?	Położenie z dala od centrum miasta		Największą wadą Waszej szkoły jest?	Nie wszyscy tak samo dbają o ochronę środowiska. W jednych działaniach lepsze jest przedszkole i SP w innych gimnazjum.

KLASA SZKOLNA

OBSZAR	PYTANIE	ODPOWIEDŹ/pytania, uwagi dodatkowe/ WSKAZÓWKI			
	Ile lamp/źródeł światła znajduje się w klasie?	Liczba źródeł światła: 9		Liczba ławek(miejsc pracy): 16	
	Ile okien znajduje się w klasie? Z której strony świata znajdują się okna?	Liczba okien: 3	Strona świata: wschód		Godziny wystarczającego dziennego nasłonecznienia w miesiącu grudniu.....: 5 h
	Czy światła zapewniają dobre oświetlenie wszystkich miejsc pracy w klasie?	TAK	Obecna norma zaleca , aby w klasie najmniejsze dopuszczalne średnie natężenie oświetlenia wynosiło 300 Luxów w całym pomieszczeniu, jednak nie mając luxomierza sprawdźcie po prostu czy przy każdej ławce oświetlenie jest według Was dostateczne		
	Czy światło jest wyłączane jeśli w czasie lekcji jest wystarczająco dobre oświetlenie naturalne(słoneczne)?	TAK	Jeśli w ciągu dnia oświetlenie naturalne w klasie jest wystarczające i charakter aktualnej pracy nie wymaga dodatkowego doświetlenia, warto wyłączyć lampy, oszczędzając tym samym szkolne rachunki.		
	Jakie żarówki są używane do oświetlania klas szkolnych?	A) tradycyjne B) halogenowe C) świetlówki energooszczędne D) świetlówki w oprawach <u>rastrowych</u> D) żarówki LED		Jaką moc mają żarówki (ile WAT)? 36 wat	Ile jest wszystkich żarówek w klasie? 18
	Czy po wyjściu wszystkich z klasy światło jest zawsze gaszone?	TAK	Czy w szkole jest osoba, która pilnuje czy gaszone jest światło?		TAK
	Jak szkoła jest ogrzewana?	Mało-przyjazne środowisku: A) kotłownia/piec węglowy B) kotłownia/piec olejowy C) energia elektryczna		Średnio-przyjazne środowisku: D) miejska sieć ciepłownicza E) kotłownia piec gazowy	Bardziej-przyjazne środowisku: F) pompa ciepła G) odnawialne źródła energii (np. biomasa)

	Ile miesięcy zwykle trwa okres grzewczy w Waszej szkole?	Liczba miesięcy: 8 miesięcy	Okres, w którym szkoła wymaga ogrzewania może różnić się w poszczególnych latach, zależnie od warunków atmosferycznych, a w poszczególnych szkołach również zależnie od odpowiedniej termoizolacji budynku szkoły (czyli jej zdolności do utrzymania ciepła wewnątrz pomieszczeń).	
	Jaka jest średnia temperatura utrzymywana w salach lekcyjnych?	Średnia temperatura: 20 °C	Czy temperatura w salach jest taka sama jak w pomieszczeniach używanych krótko i nie wymagających wysokiej temperatury - jak np. szatnia?	<u>NIE</u> - w sali jest wyższa TAK - taka sama NIE - w sali jest niższa
	Ile jest grzejników w sali lekcyjnej?	Liczba grzejników: 3	Czy wszystkie mają możliwość regulowania stopnia ogrzewania?	TAK
	Czy w okresie grzewczym w trakcie wietrzenia sal lekcyjnych ogrzewanie jest wyłączane?	TAK - JEST WYŁĄCZONE <u>NIE</u> - POZOSTAJE WŁĄCZONE		Najlepiej jeśli wietrzenie sal jest szybkie i intensywne a grzejniki są wyłączone - następuje wtedy wymiana powietrza, natomiast przedmioty znajdujące się w pomieszczeniu zbyt długo się nie wychładzają, dlatego łatwiej jest z powrotem ogrzać salę.
	Czy nad wyłącznikami światła znajdują się obrazki/napisy przypominające o gaszeniu światła?	TAK <u>NIE</u>	Ładne, często śmieszne grafiki lub napisy przypominające nam o wyłączaniu światła pomogą na pewno w utrzymaniu tego dobrego nawyku, a goście odwiedzający szkołę będą od razu wiedzieli, że dbacie o środowisko!	
	Czy w klasie prowadzona jest segregacja odpadów?	TAK <u>NIE</u>	W klasach lekcyjnych wyrzucane jest bardzo dużo papieru i opakowań plastikowych po jedzeniu, ważne żeby już tam segregować odpady na te nadające się do recyklingu i te, które muszą trafić na wysypisko śmieci.	
	Jeśli dostajecie od nauczyciela sprawdzian/tekst wydrukowany na papierze - jest on...	A) Jednostronnie zadrukowany B) <u>Dwustronnie zadrukowany</u> C) Jednostronnie zadrukowany, ale na papierze ponownie wykorzystanym		Poprzez dwustronne drukowanie na papierze możemy zmniejszyć jego zużycie nawet o połowę. Kiedy zaś potrzebujemy wydrukować np. jedną stronę możemy wykorzystać kartki wcześniej zadrukowane jednostronnie.
	Czy używany w czasie lekcji papier ksero pochodzi z recyklingu (z makulatury)?	TAK <u>NIE</u>	Papier ksero powinien pochodzić z recyklingu, nie marnujemy wtedy kolejnych drzew do produkcji nowego papieru. Takie kartki są najczęściej lekko szarawe (nie wykorzystuje się szkodliwych chemikaliów do wybielania -np. chloru), na opakowaniu można sprawdzić czy papier jest w 100% z makulatury, czy tylko częściowo pochodzi z recyklingu.	
	Czy kartki papieru jednostronnie zadrukowane zbierane są w klasie i wykorzystywane ponownie?	<u>TAK</u> NIE	Warto przygotować jedno miejsce (np. karton po papierze) na kartki, które są tylko z jednej strony zadrukowane - można je wykorzystać na notatki, rysunki, kserowanie sprawdzianów lub do innych celów.	

TOALETA/ŁAZIENKA

OBSZAR	PYTANIE	ODPOWIEDŹ/pytania, uwagi dodatkowe/ WSKAZÓWKI				
	Ile łazienek znajduje się w szkole?	Ogółem: 11			Ile umywalek znajduje się łącznie we wszystkich łazienkach?	Ogółem: 23
	Czy baterie w łazience są szczelne? (TAK - jeśli po dokręceniu nie kapie z nich woda)	<u>TAK - wszystkie</u>	TAK - niektóre		NIE - czy awaria baterii została zgłoszona do odpowiedniej osoby?	TAK NIE
	Jakie są roczne straty wody związane z nieszczelną baterią?	Obliczenia:			Wynik:	Kapiący kran z częstotliwością 1 kropli na sekundę zużywa ok. 16 litrów wody na dobę
	Czy baterie posiadają zamontowane ograniczniki przepływu wody (perlatory)?	<u>TAK - wszystkie</u>	TAK - niektóre	NIE	Perlator to rodzaj nakładki (sitka), którą montuje się na końcu wylewki, kranu. Zwiększa on optycznie strumień wody poprzez jej napowietrzenie. Zgodnie z danymi producentów, perlator potrafi oszczędzić od 15% do 70% wody.	
	Czy po skończeniu mycia rąk wszystkie krany są zawsze zakręcane?	TAK		<u>NIE</u>	Czy jest w szkole osoba, która sprawdza, czy wszystkie krany są zakręcone?	<u>TAK</u> NIE
	Ile toalet znajduje się w całej szkole?	Liczba: 51			Czy spłuczki są szczelne?	<u>TAK</u> NIE - wszystkie NIE - niektóre
	Jakie są dzienne straty wody związane z nieszczelną spłuczką?	Obliczenia:			Wynik:	Jeśli strużka wody wypływająca z nieszczelnej toalety ma szerokość 1mm to straty wody mogą wynieść ok. 9 litrów/godzinę
	Czy spłuczka posiada przycisk „start”- „stop” lub dwudzielny przycisk spłukiwania?	<u>TAK</u> NIE	W nowych toaletach standardem są spłuczki dwudzielne umożliwiające spłukiwanie miski ustępowej całą objętością wody w spłuczce – zwykle jest to 6 albo 9 l –lub ograniczenie jej zużycia o połowę – odpowiednio 3 do 4,5 l. Zamiast podziału przycisk może mieć funkcję STOP pozwalającą na zatrzymanie spłukiwania w dowolnym momencie.			

	Czy zainstalowane są inne ograniczniki nadmiernego spłukiwania?	TAK - jakie?	<u>NIE</u>	Jeśli spłuczka nie jest dwudzielna i nie ma funkcji „start” - „stop” można użyć np. specjalnego pojemnika lub butelki wypełnionej wodą, która po włożeniu do spłuczki spowoduje, że nie napełni się ona do końca.
	Jeśli w łazience są ręczniki papierowe - czy są z papieru z recyklingu?	TAK	<u>NIE</u>	Są suszarki elektryczne
	Czy ręczniki papierowe są używane racjonalnie?	<u>TAK</u>	NIE	W toaletach znajdujących się w miejscach publicznych, również w szkołach czasem spotyka się sytuacje, kiedy ręczniki papierowe są wyciągane i wyrzucane w nadmiernej ilości niż jest to rzeczywiście potrzebne do wytarcia rąk.
	Czy papier toaletowy w łazienkach jest wyprodukowany z makulatury (z recyklingu)?	TAK	<u>NIE</u>	
	Czy światło w łazience jest gaszone po wyjściu z pomieszczenia?	TAK - jest wyłączane każdorazowo	TAK - samo gaśnie - fotokomórka	<u>NIE - pozostaje włączone choć nikogo nie ma w łazience</u> NIE - nie ma możliwości wyłączenia światła przez uczniów
	Jakie żarówki są zastosowane w oświetleniu w łazience?	A) tradycyjne B) halogenowe <u>C) świetlówki energooszczędne</u> D) świetlówki w oprawach rastrowych D) żarówki LED		Świetlówki energooszczędne mają różne formy mogą być podłużne (liniowe) i np. spiralne (kompaktowe). Najbardziej przyjazne środowisku są żarówki LED, jednak są nadal drogie i nie zawsze można je łatwo zamienić z poprzednimi.

KORYTARZ SZKOLNY

OBSZAR	PYTANIE	ODPOWIEDŹ/pytania, uwagi dodatkowe/ WSKAZÓWKI			
	Czy na korytarzu znajdują się kosze do segregacji odpadów?	NIE	Czy każdy pojemnik jest odpowiednio oznakowany i wiadomo co do niego wrzucać?	NIE	
	Czy w pojemnikach na surowce wtórne znajdują się odpowiednie odpady?	NIE	Czy plastikowe butelki i puszki w koszu są zgniecione?	NIE	Zgniatanie butelek pozwala nam zmieścić w koszu więcej odpadów, później zajmują one również mniej miejsca w dużym kontenerze na śmieci.
	Czy każdy uczeń wie, które odpady nadają się do kosza na surowce wtórne (plastik, metal, papier, szkło) a które nie?	NIE	Zapytaj uczniów na korytarzu, czy wiedzą, które z tych śmieci nadaje się do kosza na surowce wtórne:	TAK: kartonik po soku, potargana reklamówka plastikowa, szklany słoik bez nakrętki	NIE: kawałki lustra kartka zamalowana farbą plakatową, styropian, papier po wędlinie.
	Czy na korytarzu można znaleźć śmieci, papierki, plastikowe opakowania niewrzucone do kosza?	TAK - Jaka może być tego przyczyna?			<u>NIE</u>
	Czy któryś z koszy na śmieci jest przepełniony?	TAK - czy uczniowie zgłaszają taką sytuację do odpowiedniej osoby w szkole? TAK/NIE		<u>NIE</u>	Najlepiej jeśli sprawdzicie stan koszy po 3-4 pierwszych lekcjach, wtedy kiedy kosze zdążą się już częściowo napętnić, a kiedy jeszcze uczniowie będący w szkole do ostatniej lekcji będą wyrzucać śmieci
	Jakie żarówki są używane w oświetleniu szkolnego korytarza?	A) tradycyjne B) halogenowe			<u>C) świetlówki energooszczędne</u> D) żarówki LED
	Czy światło na korytarzu szkoły jest gaszone w czasie lekcji i po wyjściu wszystkich ze szkoły?	tak	Czy nad wyłącznikami światła znajdują się obrazki/napisy przypominające o gaszeniu światła?	NIE	

	Czy na grzejnikach w korytarzu znajdują się termoregulatory?	TAK - na wszystkich TAK - na części		NIE MA	Kto w szkole odpowiada za regulowanie temperatury na korytarzu zależnie od warunków atmosferycznych?	Pani woźna
	Czy okna na korytarzu są szczelne? (przy sprawdzeniu poproście o pomoc osobę dorosłą)	TAK		NIE - niektóre nie są szczelne		Nieszczelność okien zimą przyczynia się do dużych strat ciepła
	Czy korytarz szkolny jest oddzielony od klatki schodowej/wejścia do szkoły?	TAK NIE	Jeśli korytarz szkolny znajduje się w bezpośrednim sąsiedztwie często otwieranych drzwi wejściowych do szkoły i nie jest oddzielony wiatrołapem, kotarą, osobnymi drzwiami, zimą może dochodzić do dużych strat ciepła, przez co zwiększają się rachunki za ogrzewanie.			
	Kiedy korytarz szkolny jest wietrzony?	Wiosna/lato: w zależności od temperatury na zewnątrz Jesień/zima: rano			Kto jest odpowiedzialny za wietrzenie szkolnego korytarza?	Woźna, nauczyciele dyżurujący
	Jakie produkty uczniowie przynoszą najczęściej do szkoły na drugie śniadanie?	Jedzenie: kanapka, drożdżówka, jabłka			Napoje: woda, soki	
	W jakich opakowaniach uczniowie przynoszą drugie śniadania do szkoły?	A. <u>opakowania plastikowe wielorazowe (np. pudełko)</u> B. <u>opakowania plastikowe, aluminiowe, papierowe jednorazowe</u>			Używanie opakowań wielorazowych jest lepszym rozwiązaniem ponieważ można z nich korzystać przez długi czas. W sklepach dostępne są już również wielorazowe pojemniki z plastiku tworzywa pochodzącego z recyklingu	
	Czy na korytarzu znajdują się dystrybutory z napojami gazowanymi, słodzcami, itp.?	TAK – jeden w szkole . Można w nim kupić wodę mineralną Cisowianka, soki owocowe Tymbark , chipsy z suszonych owoców, ciasteczka bez cukru z wiśnią, chrupki kukurydziane		NIE	W ogólnodostępnych dystrybutorach najczęściej sprzedawana jest niezdrowa żywność taka jak słodczyce, słone przekąski, czy napoje słodzone. Oznacza to też, że szkoła czerpie zysk z promowania niezdrowej żywności.	
	Zapytaj uczniów, którzy jedzą obiady na szkolnej stołówce, czy obiady są według nich smaczne i zdrowe?	TAK - jaką potrawę lubią najbardziej? Wszystko jest pyszne. Ulubione: łazanki, paluszki rybne, makaron z twarogiem, rosół, zupa ogórkowa, zupa pomidorowa			NIE - uzasadnienie:	
	Czy w szkole znajduje się ogólnodostępny dystrybutor z wodą z którego mogą korzystać uczniowie?	TAK - gdzie się znajduje? Na każdym korytarzu			Czy uczniowie z niego korzystają? TAK/NIE	Brak dystrybutora na wodę

SEKRETARIAT/DYREKCJA

OBSZAR	PYTANIE	ODPOWIEDŹ/pytania, uwagi dodatkowe/ WSKAZÓWKI	
	Jakiego papieru używa się w sekretariacie?	A) papier z recyklingu 100% B) papier z recyklingu z domieszką celulozy C) <u>papier z celulozy z certyfikatem (np. FSC)</u> D) papier z celulozy bez certyfikatu	Najlepiej jeśli używany jest papier recyklingowy - nie wymaga on ścinania kolejnych drzew do produkcji papieru, wykorzystuje się zaś ten zebrany jako surowiec wtórny.
	Jak drukowane są dokumenty w sekretariacie?	A) Jednostronnie zadrukowany B) <u>Dwustronnie zadrukowany</u> C) Jednostronnie zadrukowany ale D) na papierze ponownie wykorzystanym	Poprzez dwustronne drukowanie na papierze możemy zmniejszyć jego zużycie nawet o połowę. Kiedy zaś potrzebujemy wydrukować np. jedną stronę możemy wykorzystać kartki wcześniej zadrukowane jednostronnie.
	Czy w sekretariacie/pokoju dyrektora znajduje się miejsce na papier jednostronnie zadrukowany?	<u>TAK</u> NIE	Do czego wykorzystywany jest papier jednostronnie zadrukowany? Do robienia notatek
	Czy w szkolnej kuchni prowadzona jest segregacja odpadów?	<u>TAK</u> - co jest segregowane: NIE - dlaczego?	
	Czy szkoła wykorzystuje np. pocztę elektroniczną (e-mail), stronę internetową do kontaktu z rodzicami?	<u>TAK</u> - Na szkolnej stronie znajduje się wiele informacji dla rodziców np. terminy wywiadówek, dokumenty szkolne informacje o działaniach w ramach „Szkoły dla Ekorozwoju”	NIE - dlaczego?
	Czy urządzenia elektroniczne (np. komputer, fax, ksero) są wyłączane po zakończeniu ich użytkowania?	<u>TAK</u> NIE	Część urządzeń, takich jak np. drukarka pobiera sporo energii kiedy pozostaje w stanie spoczynku (funkcja Stand-by), aby zaoszczędzić energię, kiedy nie będziemy używali za chwilę ponownie urządzenia, możemy je wyłączyć.
	Co robią osoby korzystające z komputera w sekretariacie/dyrekcji jeśli odchodzą od niego na....	...ok. 5 minut: nic	...na ponad 15 minut: Stan spoczynku
	Czy po zakończeniu pracy, wszystkie urządzenia w sekretariacie/dyrekcji są całkowicie wyłączane?	<u>TAK</u> - czy jest w szkole osoba odpowiedzialna za sprawdzenie, czy wszystko zostało wyłączone? <u>TAK</u> /NIE	NIE - dlaczego?

DOJAZDY DO SZKOŁY I AKTYWNOŚĆ RUCHOWA

OBSZAR	PYTANIE	ODPOWIEDŹ/pytania, uwagi dodatkowe/ WSKAZÓWKI		
	Jak uczniowie Waszej szkoły docierają do szkoły?	<u>Pieszo</u> – 8 osób <u>Rowerem</u> - sezonowo/całorocznie-5 <u>Komunikacją miejską/podmiejską</u> -7 Samochodem - podwożeni przez rodziców/samodzielnie-8		Zapytaj np. jedną klasę lub większą grupę uczniów o to jak docierają do szkoły - napisz ile osób zapytaliście i ile zadeklarowało poszczególne sposoby.
	Zapytaj uczniów o zdanie - czy do Twojej szkoły można dojechać bezpiecznie na rowerze? (np. ścieżkami rowerowymi, drogami o niskim natężeniu ruchu)	<u>TAK</u> - uzasadnij: Można dojechać do szkoły drogą o niskim natężeniu ruchu		NIE - uzasadnij:
	Czy przed szkołą znajdują się stojaki rowerowe dla osób dojeżdżających na rowerze?	<u>TAK</u> - liczba stanowisk: 18 NIE - brak	Czy do stojaków można bezpiecznie przypiąć rower (wtedy kiedy do stojaka można przypiąć przynajmniej ramę roweru lub ramę i koło)	<u>TAK</u> NIE- do stojaków przypina się wyłącznie koło roweru
	Czy w szkole jest dostępna pompka i podstawowe narzędzia z których mogą skorzystać rowerzyści w razie potrzeby?	<u>TAK</u> - dostępne są: pompka		NIE - brak narzędzi i pompki
	Czy w szkole są prowadzone cykliczne zajęcia z bezpiecznej jazdy rowerem?	<u>TAK</u> - dla uczniów ubiegających się o kartę rowerową	TAK - dla wszystkich/dla zainteresowanych osób	<u>NIE</u>
	Ilu uczniów dojeżdża do szkoły rowerem?	W okresie wiosenno-letnim? 7	W okresie jesiennym i zimą?	Cały rok szkolny? 2
	Dojazd do szkoły oczami uczniów jeżdżących na rowerze...	Zalety dojeżdżania rowerem do szkoły: Nie trzeba płacić za bilet, nie trzeba czekać na autobus, szybciej niż pieszo		Wady dojeżdżania rowerem do szkoły: Czasami trudny dojazd z ze względu na warunki pogodowe, niektórzy mają „pod górkę”

	Czy w Twojej szkole promowane są dojazdy do szkoły na rowerze albo chodzenie pieszo?	TAK - w jaki sposób?	<u>NIE</u>	W szkołach odbywają się np. Dni Rowerem do Szkoły, albo tydzień chodzący, w których uczniowie dojeżdżający rowerem/ przychodzący pieszo są w symboliczny sposób nagradzani.	
	Czy na terenie szkolnym/przed szkołą jest dużo zaparkowanych samochodów (zwłaszcza rano i po zakończeniu lekcji)?	<u>TAK</u> - jakie są przyczyny? Samochody nauczycieli, rodzice dowożący do szkoły młodsze, daleko mieszkające dzieci		NIE - brak/mała liczba samochodów	
	Jakie problemy spotykają osoby (uczniowie/nauczyciele) dojeżdżające samochodem do szkoły?	A. Korki, duży ruch samochodowy B. Brak/mało miejsc do parkowania przy szkole C. Inne: D. <u>Brak problemów</u>		Ile kilometrów dojeżdżają uczniowie samochodem z domu do szkoły? (zapytajcie przynajmniej kilku uczniów) Okolo 3 km	
	Czy szkoła uwzględnia planie zajęć godziny szczytu (czas największych korków) i godziny rozpoczęcia lekcji w sąsiednich szkołach?	<u>TAK</u> - podaj przykład: Klasy I-III SP rozpoczynają lekcje o 10 min. później niż pozostałe klasy	<u>NIE</u>	W dużych miastach ponad 1/3 ruchu samochodowego generują dojazdy do szkół, nieraz przesunięcie godziny rozpoczęcia lekcji np. o 30 min niż w sąsiednich szkołach sprzyja rozładowaniu korków w okolicy.	
	Jakie formy aktywności ruchowej realizowane są przez szkołę poza lekcjami wychowania fizycznego?	Podaj przykładowe: SKS, kółko taneczne , kółko karate, wyjazdy na basen, zajęcia pilates dla nauczycieli			
	Czy w szkole odbywają się cykliczne, rodzinne wydarzenia promujące aktywność ruchową?	<u>TAK</u> - przykładowe: Zawody rodzinne podczas Biesiady Piastowskiej (rodzinna impreza plenerowa),	<u>NIE</u>	Ważne jest aby szkoła promowała również aktywność ruchową poprzez wydarzenia takie jak rajdy piesze, rowerowe, turnieje sportowe, koła sportowe, grupy taneczne, fitness, nordic walking i inne.	
	Czy na terenie przyszkolnym lub w najbliższej okolicy znajduje się boisko, teren do aktywności ruchowej?	<u>TAK</u> - jakie/jak daleko? Przy szkole			NIE
	Czy do zajęć sportowych, ruchowych wykorzystywane są również tereny zielone w pobliżu szkoły?	<u>TAK</u> – Wykorzystuje się ogród przy szkole	NIE - nie są używane NIE - w pobliżu szkoły brak parków, terenów zielonych	Część zajęć ruchowych z powodzeniem może być realizowana w pobliskim parku, lesie czy innym terenie zielonym, który znajduje się niedaleko szkoły.	

SKOLNY SKLEPIK I STOŁÓWKA

OBSZAR	PYTANIE	ODPOWIEDŹ/pytania, uwagi dodatkowe/ WSKAZÓWKI		
	Czy w szkole serwowane są obiady?	TAK NIE	Obiady na stołówce są przygotowywane przez...	A. <u>Szkołną kuchnię</u> B. Zewnętrzną firmę - catering C. inne:
	Czy jadłospis na stołówce uwzględnia użycie sezonowych warzyw i owoców?	TAK, na przykład: Śliwki, jabłka, gruszki		NIE
	Skąd pochodzą warzywa i owoce używane w szkolnej kuchni?	Kraj/region: Polska	Warzywa i owoce mogą być dostarczane m.in. przez lokalnych rolników, <u>dostawców z regionu</u> - dzięki temu nie tylko wspiera się lokalnych producentów, ale otrzymuje się produkt świeży, który nie musiał być specjalnie konserwowany do długiego i dalekiego transportu	
	Gdzie trafiają odpadki organiczne (np. obierki z warzyw, skórki owoców) ze szkolnej kuchni?	A. <u>trafiają do kosza na śmieci</u>	B. trafiają do szkolnego kompostownika	C. inne:
	Czy w szkolnej kuchni prowadzona jest segregacja odpadów?	TAK - co jest segregowane: Szkło, plastik, papier		NIE - dlaczego?
	Jak zmywane są naczynia w szkolnej kuchni?	A. <u>zmywarka</u> /maszyna myjąca B. zmywane komorowo w zlewie C. zmywane pod bieżącą wodą D. inne:		Zmywanie pod bieżącą wodą zużywa największą ilość wody, oszczędniejsze jest zmywanie naczyń w naczyniu/ komorze zlewu z wodą - jednak nie zawsze jest to możliwe. Oszczędne jest również zmywanie dużej ilości naczyń jednocześnie w zmywarce, jednak trzeba liczyć się tu z dodatkowym poborem prądu.
	Jakiej klasy energetycznej są urządzenia AGD znajdujące się w szkolnej kuchni?	Lodówka - AA Kuchenka- brak oznaczeń Zmywarka- brak oznaczeń Inne:		Najbardziej oszczędne urządzenia dostępne dziś na rynku posiadają klasę energetyczną <u>A+++</u> i A++, później kolejno do oszczędnych należą sprzęty o klasie A+, A, więcej prądu zużyją te, które posiadają klasę B, C i poniżej.

	Jakie produkty sprzedawane są w szkolnym sklepiu (podkreśl)?	Ślodycze, Napoje słodzone (np. cola, soki), Fast-food (hot-dogi, zapiekanki), drożdżówki, inne:	<u>Woda, świeżo przygotowane kanapki, owoce, warzywa, bakalie, „chipsy” owocowe, soki jednodniowe, wyciskane, inne: soki Tymbark, Kubaś, Smakotek, ciastka bez cukru</u>	
	Jakie produkty są najchętniej kupowane (w sklepiu szkolnym) przez uczniów?	Niezdrowe: drożdżówki	Zdrowe: kanapki, tosty ze zdrowego pieczywa	ew. ‘neutralne’: chrupki kukurydżiane
	Czy w sklepiu szkolnym można kupić świeże kanapki?	<u>TAK - kanapki przygotowywane na miejscu w szkole</u>	TAK - gotowe kanapki zamawiane do sklepiu	NIE
	Czy w sklepiu szkolnym można kupić świeże warzywa lub owoce?	TAK - zamawiane od lokalnego producenta	TAK - zamawiane	<u>NIE</u>
	Czy na opakowaniach produktów w sklepiu szkolnym znajduje się jasna informacja na temat zawartości i kaloryczności?	Na tych produktach znajduje się pełna informacja o zawartości (m.in. węglowodanów, tłuszczów, sodu), kaloryczności i zalecanym dziennym spożyciu? <u>Tak</u>		Na tych produktach brak jakiegokolwiek informacji:
	Jak opakowane są napoje w szkolnym sklepiu?	Napoje: A. <u>kartoniki</u> B. <u>plastikowe butelki</u> C. <u>szklane butelki</u> D. puszki aluminiowe E. inne	Sprawdźcie/dowiedźcie się, które z tych opakowań jest najmniej uciążliwe dla środowiska - które najłatwiej poddają się recyklingowi, a które gorzej	Wyniki: plastik i szklane butelki są mniej uciążliwe dla środowiska
	Czy w szkolnym sklepiu prowadzona jest segregacja odpadów?	<u>TAK</u> - co jest segregowane: Kartony, foliowe woreczki, butelki plastikowe		NIE - dlaczego?
	Jeśli w sklepiu przygotowywane są świeże kanapki/wyciskane są soki to co dzieje się z odpadami organicznymi (obierki z warzyw, skórki owoców)?	A. <u>trafiają do kosza na śmieci</u>	B. <u>trafiają do szkolnego kompostownika</u>	C. inne:
	Jeśli w szkolnym sklepiu wykorzystywane są urządzenia AGD - jaka jest ich klasa energetyczna?	piekarnik A ⁺ , <u>czajnik A⁺</u> , lodówka A ⁺⁺ , toster A ⁺	Najbardziej oszczędne urządzenia dostępne dziś na rynku posiadają klasę energetyczną A+++ i A++, później kolejno do oszczędnych należą sprzęty o klasie A+, A, więcej prądu zużywają te, które posiadają klasę B, C i poniżej.	

TEREN PRZYSZKOLNY

OBSZAR	PYTANIE	ODPOWIEDŹ/pytania, uwagi dodatkowe/ WSKAZÓWKI						
	Jaką w przybliżeniu część terenu przyszkolnego stanowią... (np. ½)	drzewa/ krzewy 65%	rośliny/ogródek zagospodarowany 15%	rośliny dziko rosnące	ogródek prowadzony przez uczniów 5%	plac zabaw/ boisko 10%	parking, teren utwardzony 5%	inne (np. oczko wodne)
	Jakie zajęcia szkolne odbywają się na terenie przyszkolnym?	Regularnie: SKS, WF, lekcje przyrody, koło przyrodnicze, zajęcia świetlicowe				Od czasu do czasu:		
	Czy teren przyszkolny wykorzystywany jest do rekreacji, zajęć ruchowych?	TAK - jakich? Bieg wokół terenu szkoły, zajęcia na boisku, zajęcia na placu zabaw dla klas młodszych i przedszkolaków				NIE - dlaczego?		
	Czy na terenie przyszkolnym znajduje się miejsce do prowadzenia lekcji na zewnątrz?	TAK - opis ławki , ogródek edukacyjny				NIE	np. ogródek edukacyjny, obserwacyjny, ścieżka edukacyjna, „zielona klasa” (altana z miejscami do wykonywania prac technicznych, czy do siedzenia)	
	Czy na terenie przyszkolnym uczniowie prowadzą swój ogródek warzywny/owocowy/ziołowy?	TAK					NIE	
	Jeśli prowadzicie ogródek szkolny - do czego wykorzystywane są później wyhodowane plony?	Przykład:			Warzywa i owoce ze szkolnej grządki mogą zostać wykorzystane np. do robienia kanapek, sałatek na wspólnych klasowych czy szkolnych śniadaniach, mogą trafić do szkolnego sklepiku, możecie częstować się nimi w czasie szkolnego pikniku, itp. Może macie jeszcze inne pomysły?			
	Jakie zwierzęta żyją na terenie Waszego ogródka szkolnego?	Wymień: Koty sąsiadów, wiewiórki, ptaki- wiele gatunków, dżdżownice, krety			Czy prowadzicie album, inną formę dokumentowania zwierząt, które zauważyliście w Waszym szkolnym ogródku?		TAK - jaką?	NIE

	Czy na terenie Waszej szkoły są miejsca, w których schronienie mogą znaleźć ptaki, owady czy np. małe ssaki?	TAK - jakie? Gniazda ptaków		Dowiedz się w jakich warunkach mogą znaleźć schronienie takie zwierzęta jak: jeż, trzmiel, motyl, pszczoła murarka?		
	Czy teren szkoły jest przyjazny dla ptaków?	Wasza odpowiedź: W ogrodzie znajdują się krzewy i drzewa dające owoce będące pokarmem dla ptaków oraz karmnik.		W ogrodzie przyjaznym dla ptaków znajdują się krzewy i drzewa dające owoce będące pokarmem dla ptaków, mogą znaleźć się też np. budki lęgowe, karmnik, ptasi pojenik.		
	Czy uczycie się rozpoznawania gatunków roślin, drzew w Waszym terenie przyszkolnym?	<u>TAK</u> - np. wierzba, sosna, świerk, modrzew, perukowiec, wrzośy, wrzośce i wiele, wiele innych	NIE	Czy <u>fotografujecie</u> /rysujecie różne gatunki roślin jakie pojawiają się na Waszym terenie przyszkolnym?	<u>TAK</u>	NIE
	Czy szkoła posiada swój kompostownik?	<u>TAK</u> - do czego wykorzystywany jest kompost? Zbierana i kompostowana jest trawa skoszona w ogrodzie.	NIE	Kompostownik to bardzo dobry pomysł na ograniczenie odpadów wytwarzanych przez szkołę i dodatkowo na otrzymanie bardzo dobrej jakości nawozu do roślin. Do kompostownika szkolnego można przynosić odpady organiczne również z własnego domu.		
	Czy na terenie przyszkolnym znajdują się jakieś śmieci - papierki, puszki, butelki pozostawione przez uczniów lub inne osoby?	<u>Tak</u> - czasami		czy na terenie przyszkolnym znajduje się wystarczająca ilość koszy na śmieci?	TAK	
	Czy wokół szkoły znajdują się nielegalne wysypiska śmieci?	<u>TAK</u> ale dość daleko od szkoły - czy zgłaszacie je do Waszej gminy? <u>TAK</u> /NIE	NIE	Lasy, rowy, dzikie tereny zielone to niestety nadal często miejsca w których ludzie pozostawiają bezprawnie śmieci lub nawet niebezpieczne elektrośmieci (zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny)		
	Czy na terenie przyszkolnym gromadzicie wodę deszczową?	TAK - w jaki sposób, do czego jest wykorzystywana?	<u>NIE</u>	Woda deszczowa może być gromadzona np. do jednego dużego zbiornika lub np. mniejszych zbiorniczków przyczepionych do ogrodzenia. Taka woda z powodzeniem może zostać wykorzystana do podlewania ogródka, kwiatów w szkole		
	Czy szkoła wykorzystuje energię odnawialną (np. wiatru, słońca, wody)?	TAK - opisz	<u>NIE</u>	Nawet jeśli szkoła nie wykorzystuje energii odnawialnej do celów użytkowych (np. do ogrzewania wody), można spróbować zainstalować prostsze urządzenia demonstrujące uczniom jak działa energia odnawialna słońca, czy wiatru.		
	Jeśli przed szkołą znajduje się oświetlenie, czy jest ono stałe, czy włącza się na fotokomórkę?	<u>STAŁE</u> - włączone <u>wieczorem świeci całą noc</u>	<u>STAŁE</u> - włączane jedynie na kilka godzin/określony czas i później wyłączane	Fotokomórka -włącza się gdy ktoś przechodzi	Brak oświetlenia/oświetleni e nie jest włączane po lekcjach	